

SPECIALE EDITIE

De Nieuwe Werker

magazine

ANTISOCIAAL

ABVV

#5 SEPTEMBER 2024

Tweemaandelijks | Jaargang 79

V.U.: Thierry Bodson,
Hoogstraat 42, 1000 Brussel
AFGIFTEKANTOOR:
Charleroi X - P919592

SOCIALE RECHTEN, KOOPKRACHT, WERKOMSTANDIGHEDEN ...

**Het project-De Wever-Bouchez zet ons
samenlevingsmodel op losse schroeven**

 @vakbond.ABVV

 @vakbondABVV

 vakbondABVV

 ABVV/FGTB

ABVV online
www.abvv.be

De Nieuwe Werker
Magazine online
www.denieuwewerker.be

Mijn ABVV
jouw dossier op
www.abvv.be/mijn-abvv

Aboneer je
op de nieuwsbrief
www.abvv.be

Colofon

Hoofdredacteur: Geeraard Peeters

Eindredactie: Daan Nelen • Aurélie Vandecasteele • Ioanna Gimnopoulou

Abonnementen: 02 506 82 11
De Nieuwe Werker, Hoogstraat 42,
1000 Brussel - DNW@abvv.be

Layout: www.ramdam.be

**EEN AUTOVERZEKERING
NODIG? WACHT NIET LANGER,
ONDERSCHRIJF NU!**

Meer info over onze verzekeringen of een gratis vrijblijvende offerte? Bel gratis naar ons contact center op **0800/49 494** of surf naar **www.actelaffinity.be/abvv**

actel
AFFINITY

Antisociaal

Dit is het woord dat ons te binnen schiet bij analyse van de nota-De Wever, die moest dienen voor de vorming van een federale regeringscoalitie. Antisociaal, tegen de samenleving gericht, tegen de belangen van werknemers.

Thierry Bodson
Voorzitter

Miranda Ulens
Algemeen secretaris

De federale regeringsonderhandelingen tussen N-VA, CD&V, Vooruit, MR en Les Engagés (de fameuze Arizona-coalitie) liepen hierop vast. Vooruit vond de nota onevenwichtig en de MR wilde niets weten van een meerwaardebelasting op aandelen. Formateur Bart De Wever gaf er de brui aan en diende zijn ontslag in bij de koning. Ondertussen is hij terug aan zet.

Voor ons is de inhoud van de nota onverteerbaar. Het is de botte besparingsbijl. De nota bevat simpelweg te veel aanvallen op werkende mensen en op mensen met een uitkering. Het gaat zelfs verder dan ten tijde van de rechtse regering-Michel-De Wever.

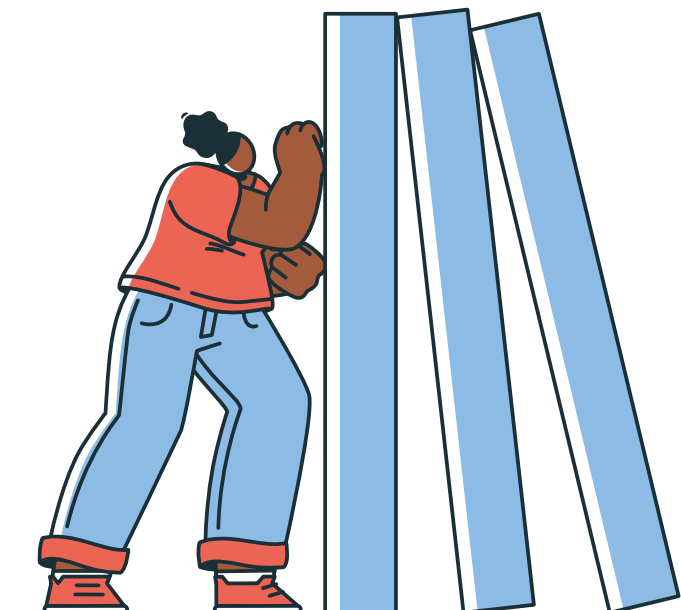
De politieke rechterzijde heeft op 9 juni een aanzienlijk deel van de Belgische kiezers in de luren gelegd. Die rechtse partijen herhalen steevast dat ze de ware verdedigers van de werknemers zijn, maar vandaag leggen ze hun eerste prioriteit weer bloot: rijden voor de rijken en voor de werkgevers.

Beetje geven, veel nemen

Bart De Wever en Georges-Louis Bouchez hadden beloofd om het nettoloon te verhogen. Zevergaten erbij te zeggen dat ze in ruil daarvoor de btw zouden verhogen, de toeslag voor nachten en zondagswerk en werk op feestdagen zouden afschaffen, bepaalde fiscale voordelen zouden afschaffen, in de pensioenen zouden snijden ... Kortom, een aanval op jouw koopkracht.

”

Het is duidelijk:
rechts staat niet aan de
kant van de werknemers

Minder loon voor overuren. Op dit moment is nachtwerk niet toegelaten, tenzij er in specifieke sectoren over uitzonderingen wordt onderhandeld. Morgen zou het omgekeerd zijn. Hetzelfde geldt voor werk op zon- en feestdagen. Vandaag geeft werken na 20 uur recht op een toeslag. De nota-BDW zou deze grens opschuiven naar middernacht. Daarnaast zouden 360 overuren voortaan mogelijk zijn in alle sectoren en alle bedrijven, zonder overloon en zonder mogelijkheid tot inhaalrust.

Verhoging van de btw van 6% naar 9% op consumentenproducten. Vrijwel alle voedingsproducten zouden in prijs stijgen. Maar ook energie, geneesmiddelen, vervoer, kranten en tijdschriften, enzovoort.

De afschaffing van de huwelijksquotiënt, een fiscaal instrument dat automatisch in werking treedt wanneer één gezinslid aanzienlijk minder verdient dan het andere, is geen detail. Het zou 500.000 Belgische gezinnen treffen. Afschaffing zou een financieel verlies betekenen van gemiddeld 125 euro per maand voor een koppel waarvan de ene deeltijds werkt en de andere voltijds, en tot 600 euro per maand voor een gepensioneerd koppel.

De tandem De Wever-Bouchez wil ook de rechtse hoofdprijs binnenhalen: de **beperking van de werkloosheidsuitkering tot twee jaar**. Dit is een zuiver populistische, ineffectieve maatregel, die zo'n 130.000 zogenaamde "langdurig werklozen" zou kunnen uitsluiten, waarvan er 90.000 bij het OCMW terecht dreigen te komen. Vaak gaat dit om werknemers die veel korte contracten opstapelen, maar die er niet in slagen lang genoeg aan de slag te blijven om uit de werkloosheidsstatistieken te geraken. Naast de sociale onrechtvaardigheid van de maatregel, is het een verborgen overheveling van een deel van de kosten voor de sociale zekerheid naar de OCMW's en gemeenten

Slecht verdeelde geschenken

De nota-BDW voorziet in een belastinghervorming, onder meer via een verhoging van de belastingvrije som, waardoor iedereen iets meer nettoloon zou overhouden, ongeveer 110 euro op een maandloon van 1750 euro. Dit geldt voor iedereen, zelfs degenen die 10.000 euro per maand en meer verdienen. De inspanning – die de staat 9 miljard zou kosten – is niet uitsluitend gericht op de kleine en middelgrote lonen. Het is een peperduur fiscaal cadeau voor alle inkomens en dus ook voor zij die het niet nodig hebben, in plaats van échte, substantiële steun voor de gezinnen die het nodig hebben.

Duurdereboodschappen. Slechterewerkomstandigheden. Fiscale straffen die vooral gepensioneerden en gezinnen met lage inkomens treffen. Een dure en oneerlijke belastinghervorming. Beperking van het recht op een werkloosheidsuitkering die lokale overheden duur zal komen te staan. Daar komt nog bij: gesjoemel aan de index, een regelrechte aanval op pensioenen van werknemers in de privé en bij de overheid, afbouw gelijkgestelde periodes, enzovoort. De tekst staat vol met kille maatregelen, een recept voor ongekende sociale achteruitgang. Dat is wat de N-VA en de MR voor jou in petto hebben.

Over twee weken gaan we weer naar de stembus. Het is een stem die zal tellen op het gemeentelijk niveau, maar ook daarbuiten, een stem die ons moet helpen om de zaken om te keren. Het is duidelijk: rechts staat niet aan de kant van de werknemers. ◀

Flexibiliteit

Meer, onregelmatiger én langer werken

Formateur De Wever wil dat jij je nog meer in bochten wringt. Zijn supernota bevat geen enkele maatregel om werk en privé beter te combineren, maar bulkt van flexibeler werken richting burn-out. Hij wil je meer overuren zonder toeslag doen draaien en vaker 's nachts en op zon- en feestdagen laten opdraven. Je uurrooster krijg je eenzijdig opgelegd, je kan opgeroepen worden voor een uurtje of minder, je vast contract komt op de helling te staan. Het rustiger aan doen na een lange carrière zit er niet meer in.

Goedkope overuren, tot 12 uur per dag en tot 50 uur per week doen presteren, tijdelijke werkloosheid wanneer het bedrijf minder draait, interim, tijdelijke contracten, flexi-jobs ... Werkgevers hebben nu al een waaier aan mogelijkheden op vlak van flexibiliteit. Flexibiliteit die jij en je collega's aan de dag leggen. Zowat alles kan, maar dan wel in overleg met de vakbond. Zo vermijden we dat jij alleen moet onderhandelen over je werkuren en zorgen we ervoor dat soepeler werken gepaard gaat met sociale voorwaarden. Dat is N-VA een doorn in het oog. Jij moet je nog soepeler opstellen. Een overzicht.

24 op 24, 7 op 7

"We geven de vrijheid aan werknemers om met hun werkgever de arbeidsuren te bepalen", lezen we in de nota van Bart De Wever en George-Louis Bouchez. Vrijheid, blijheid? Absurd. Iedereen weet dat het niet de werknemer maar de werkgever is die bepaalt wanneer je komt werken als er geen collectieve afspraken worden onderhandeld.

De nota gaat nog verder. De verplichting voor bedrijven om minstens drie aaneensluitende arbeidsuren per dag aan te bieden, wordt afgeschaft. Je kan dus opgeroepen worden voor een uurtje, los van je verplaatsingstijd naar het werk.

Naomi werkt in een supermarkt. Op basis van de plannen van De Wever en Bouchez, die de minimale arbeidsduur afschaffen, beslist het winkelmanagement dat ze moet opdraven om een uur te werken. Ze is nu bijna langer onderweg met de lijnbus dan ze in de winkel werkt.

Kevin, alleenstaande vader, haast zich elke werkdag om z'n kinderen op te halen in de naschoolse opvang. Als z'n chef vraagt een uur langer te werken, durft hij niet te weigeren. Hij wil z'n job behouden en hij kan de centen gebruiken. Z'n kinderen moeten nu langer in de opvang blijven, ze hebben minder tijd samen én de rekening van de opvang dikkt aan. Zijn vakbondsdelegee kan niet ingrijpen, het gaat om een individueel akkoord tussen Kevin en de chef zoals vooropgesteld door de N-VA-nota.

De arbeidsduur wordt bepaald op bedrijfsniveau wat van de werkuren een concurrentiepost maakt binnen een sector.

Het principe dat nachtarbeid verboden is, maar per sector via afspraken kan worden geregeld, wordt volledig verlaten. Nachtarbeid kan altijd en zal pas vanaf middernacht beginnen (in plaats van om 20 uur nu). Bij N-VA vinden ze dus dat de werkDAG van 6 uur 's morgens tot 12 uur 's NACHTS duurt. En de toeslag op de uren tussen 20 uur en 24 uur wordt geschrapt.

Ook het verbod op werken op zon- en feestdagen wordt afgeschaft. Net als de verplichte sluitingsdag. Blijkbaar wil De Wever dat elke werkgever kan besluiten dat er dient gewerkt te worden op Kerstdag, Nieuwjaarsdag en 1 mei zonder dat daar inhaalrust of overloon tegenover staat.

”

N-VA en MR komen zogezegd op voor de 'hardwerkende mensen', maar hoe gaan die nu al hardwerkende mensen dit bolwerken?

Geen landingsbaan, geen werkloosheid met bedrijfstoeslag voor Cindy en Nasir

Cindy is 63 en werkt al meer dan 30 jaar in de voedingsindustrie. Het management kondigt de sluiting aan van de moderne fabriek. Bij het onderhandelen van een sociaal plan voor Cindy en haar collega's is werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT) geen optie meer.

De voorstellen van N-VA en MR bepalen: "geen nieuwe instroom in SWT vanaf oktober 2024." Cindy moet op haar 63ste zoeken naar een nieuwe job op een arbeidsmarkt waar vaak gediscrimineerd wordt op leeftijd.

Nasir is 55 jaar en draait al 20 jaar de nachtshift. Om dit te kunnen volhouden tot aan z'n pensioen, wil hij graag halftijds werken.

De supernota van De Wever en co maakt dit onmogelijk: landingsbanen met uitkeringen kunnen enkel nog vanaf 60 jaar na een loopbaan van 35 jaar. Arbeid met nachtprestaties maar ook werken in een onderneming in herstructurering, of een zwaar beroep uitoefenen (bijv. wisselende shifts) tellen niet meer mee als optie voor een landingsbaan vanaf 55 jaar.

"Vrijwillig"

Overuren presteren zonder toeslag of inhaalrust wordt het nieuwe normaal. Je werkuren zouden niet meer per week maar op jaarbasis berekend worden, wat meer speling geeft aan je werkgever.

De verhoging van 100 naar 360 zogenaamde 'vrijwillige overuren' zonder toeslag of inhaalrust komt neer op 7 bijkomende werkuren per week en dus de invoering van de 45-urige werkweek. 'Vrijwillig' slaat nergens op: het gaat om een individueel akkoord waarbij je baas jou onder druk kan zetten. Hoe kan jij weigeren, wanneer je vakbond hier niet mag tussenkomen?

Elk voor zich

"We geven werknemers en werkgevers de autonomie om all-in-akkoorden te sluiten over loon- en arbeidsvoorwaarden, voordelen en flexibiliteit. Bedrijven kunnen afwijken van de nationale en sectorale afspraken." Die autonomie of zelfstandigheid is een vergiftigd geschenk.

Werkgevers zouden het hele speelveld voor zich alleen krijgen, zonder dat je als werknemer, in groep en bij monde van je vakbondsvertegenwoordigers, samen tegengewicht kan bieden door afspraken te maken voor het hele bedrijf, de sector of zelfs over sectoren heen. Zulke afspraken op 'hogere' niveaus garanderen nochtans dat 'zwakkere sectoren' of bedrijven, waar vooral mensen werken in onzekere contracten ook loonsverhogingen en betere arbeidsomstandigheden bekomen. Wordt enkel het bedrijfsniveau van tel, dan zullen werknemers in kmo's, interims, dienstencheque-werknemers, horecapersoneel, werknemers van callcenters ... er nooit meer op vooruit gaan.

Miranda Ulens, algemeen secretaris van het ABVV concludeert: "Een droom voor werkgevers maar een nachtmerrie voor werknemers. Zij moeten zich superflexibel opstellen en dus nog meer werken, met minder compensatie."

”

Voor de N-VA duurt de werkDAG
tot 12 uur 's NACHTS

Meer flexwerk, vast werk op de schop

Uit de supernota: "Flexi-jobs maken we eveneens mogelijk om ondersteunende, logistieke en administratieve taken op zich te nemen in sectoren die met grote tekorten kampen en arbeidsintensieve sectoren, o.a. onderwijs, kinderopvang, sport en cultuur ook voor lokale besturen." Dit is problematisch: het haalt de kwaliteit en zekerheid van jobs onderuit. Dit zal ook het tekort aan gekwalificeerd personeel niet oplossen, maar concurrentie brengen tussen flexi-jobbers, werkzoekenden en deeltijdse werknemers die meer uren willen. Vaste contracten komen op de helling te staan. Iemand die bijv. vier vijfde werkt, zal er een zo goed als halftijdse job kunnen bijnemen. De loonplafonds voor flexi-jobs worden gesloopt wat nog minder belastinginkomsten voor de overheid en onze sociale zekerheid betekent.

De tandem De Wever-Bouchez: een gevaar voor jouw koopkracht

Als het van de tandem De Wever-Bouchez afhangt, dan gaat jouw koopkracht op het kapblok van de volgende federale regering.

In de formatiegesprekken voor een federale regering kwam de rechterzijde – traditiegetrouw – met het idee om te sleutelen aan het indexsysteem. De automatische indexering is de aanpassing van lonen en uitkeringen aan de toenemende prijzen. We spreken van inflatie wanneer de goederen en diensten die gezinnen aanschaffen, in prijs stijgen. Kortweg, de automatische indexering, zoals we die in België kennen, is de eerste bescherming tegen het verlies van koopkracht.

In de nota-De Wever wordt gewag gemaakt van een systeem van netto-indexering, waarbij vanaf een bepaald niveau van inflatie (4%) enkel nog de nettolonen zouden stijgen, maar de brutolonen ongewijzigd blijven. Op het eerste gezicht lijkt dit misschien voordelig, maar laat je niet in de luren leggen! Deze verandering zou een frontale aanval zijn op de rechten van de werknemers, de koopkracht en op de sociale zekerheid.

Waarom is dit een slecht idee?

Het brutoloon is de basis waarop al onze sociale rechten worden berekend. Pensioenen, werkloosheidsuitkeringen, ziekte-uitkeringen – ze zijn allemaal gebaseerd op je brutoloon. Door enkel het nettoloon te verhogen, houdt je koopkracht misschien op korte termijn wel stand, maar in werkelijkheid betaal je op lange termijn de prijs. Je sociale rechten worden verzwakt: lager pensioen, lagere ziekte-uitkering, lagere eindejaarspremie, minder vakantiegeld, lagere uitkering ouderschapsverlof, tijdskrediet, moederschapsrust ... Wie zal daar uiteindelijk de dupe van zijn? De werknemers met de laagste lonen. Grootverdieners zitten immers boven het bruto loonplafond op basis waarvan sociale rechten berekend worden. Voor kleine en gemiddelde verdieners is dat niet het geval. Zij betalen dus de grootste prijs.

Aanval op je toekomstig loon

Gemorrel aan de index heeft een groot sneeuwbal-effect op lange termijn. Stel dat dit jaar de inflatie boven de 4% uitkomt en enkel je nettoloon wordt geïndexeerd. Dat betekent dat je bij een volgende indexering met een lager brutoloon begint. Een netto-index is eigenlijk een halve indexesprong voor je brutoloon. Die indexesprong draag je voor de rest van je loopbaan mee en het verschil kan oplopen tot tienduizenden euro.

Iedereen verliest, behalve de werkgevers. Zij profiteren: een flinke korting op de sociale bijdragen. Dit cadeau voor werkgevers wordt gefinancierd door onze sociale zekerheid.

Hetzelfde geldt voor het idee om bepaalde producten, zoals energie en gas, uit de indexkorf te verwijderen of hun gewicht te verlagen voor de berekening van de index. Die korf is immers het resultaat van een wetenschappelijke en onafhankelijke studie. Mooi verpakt als 'een duurzaamheidsindex' blijft het gemorrel aan de index en dus een aantasting van de koopkracht van gezinnen.

Openbare diensten in het vizier

Degelijke brutolonen genereren belastinginkomsten voor de overheid. Die zijn noodzakelijk om onze scholen, ziekenhuizen, bussen, treinen en andere openbare diensten te doen functioneren. Door over te stappen op een systeem van netto-indexering, wil de tandem De Wever-Bouchez de solidariteit ondermijnen waarop ons sociaal stelsel is gebouwd en worden de zwaksten in onze samenleving de dupe.

De openbare diensten komen ook op andere manieren in het vizier van sommige federale regeringsonderhandelaars. Openbare diensten

zijn de ruggengraat van onze samenleving. Elke burger, ongeacht inkomen of status, rekent op toegankelijke diensten zoals openbaar vervoer, onderwijs, gezondheidszorg, en infrastructuur. Als deze diensten worden uitgehold, betalen wij allemaal de prijs – in geld, tijd en levenskwaliteit.

Minder investeringen in openbare diensten leiden onvermijdelijk tot lagere kwaliteit. Minder treinen, gevaarlijke wegen, wachttijden voor gezondheidszorg en overvolle gevangenissen. Rechts zal dit als excuus gebruiken om deze diensten verder te privatiseren. Dit is een gevaarlijke spiraal die enkel de winsten van bedrijven dient, terwijl de bevolking verder verzwakt wordt.

- Minder subsidies voor NMBS en Bpost betekent slechtere dienstverlening terwijl de prijzen blijven stijgen voor reizigers en gebruikers.
- 1,85 miljard besparen op de werking van de overheid, dat betekent minder personeel en slechtere werkomstandigheden. Ons overheidspersoneel verdient respect en waardering, in plaats van bijkomende werkdruk en onzekerheid.
- Budget voor ontwikkelingssamenwerking en wetenschapsbeleid halveren, dat zou een ramp zijn voor internationale solidariteit en technologische innovatie.
- Beknibbelen op de voorzieningen van asielzoekers is geen menswaardig beleid, maar een aanval op de meest kwetsbaren onder ons.

Wat zijn de voordelen van de index?

- Het is een economische schokdemper die toelaat beter een crisis te overleven. Wanneer de prijzen stijgen, stijgen de lonen dus automatisch mee, zonder dat iemand daarvoor hoeft te onderhandelen. De indexering is universeel, voor lonen én uitkeringen, ongeacht sector of onderneming.
- Het bevordert de sociale vrede, omdat zonder automatische loonindexering keer op keer een sociaal conflict zou kunnen ontstaan wanneer de prijzen de hoogte in gaan. Loononderhandelingen tussen werknemer en werkgever gaan dan nog uitsluitend over reële loonsverhogingen, die bovenop de indexering komen.
- Eigen aan het Belgische systeem is dat indexeringen zijn gespreid. Dit vermijdt economische schokken die zich zouden voordoen als alle lonen en uitkeringen op hetzelfde moment stijgen. De bescherming van de koopkracht beschermt dus ook de economische activiteit en de interne consumptie.
- Het systeem garandeert solidariteit tussen sterke en minder sterke sectoren en tussen actieven en inactieven.

Geef vakbonden weer de vrijheid om te onderhandelen

Sinds de invoering van de loonnormwet van 1996 zijn vakbonden steeds verder beperkt in de onderhandelingsruimte voor echte loonsverhogingen voor werknemers. Het keurslijf van de loonnormwet houdt – zeker sinds de verstrenging ervan door de regering-Michel in 2017 – de lonen kunstmatig laag (voor de jaren '23-'24: 0%). Dat belemmert de sociale vooruitgang van miljoenen werknemers. De wet moet dringend herzien worden.

Pensioenen in het vizier van De Wever en Bouchez

Ondanks de recente verhogingen die de vakbonden in de wacht hebben gesleept, behoren de Belgische pensioenen tot de laagste van Europa. Eén op de tien gepensioneerden blijft uit financiële noodzaak doorwerken. Er is dus werk aan de winkel. Daarom zijn degelijke pensioenen nog steeds een prioriteit voor het ABVV. Dat geldt niet voor iedereen. In de nota De Wever-Bouchez wordt jouw pensioen en jouw eindloopbaan aangevallen. Uitleg in 5 punten.

1 Strengere toegang tot minimumpensioen

De verhoging van het minimumpensioen, dat nu 1.773,35 euro bruto per maand bedraagt, is één van de grootste verwezenlijkingen van het ABVV van de afgelopen jaren. Maar de nota-De Wever-Bouchez voorziet een forse verstrenging van de toegangsvoorwaarden. Voortaan zal je 35 jaar 'effectieve tewerkstelling' moeten bewijzen. Periodes waarin je niet kon werken, zoals periodes van ziekte, tijdelijke werkloosheid en onvrijwillig deeltijds werk, tellen niet meer mee.

Rita gaat in 2025 met pensioen, na een loopbaan van 45 jaar. Omdat ze een aantal jaren deeltijds werkte, geraakt ze net niet aan de vereiste 35 jaar effectieve tewerkstelling. Daarom heeft ze geen recht op het minimumpensioen en verliest ze meer dan 160 euro bruto per maand.

2 Financiële sanctie voor wie met vervroegd pensioen gaat

Wie vervroegd met pensioen wil, maar geen '35 jaar effectieve tewerkstelling' kan bewijzen, zal zijn wettelijk pensioen verminderd zien met een 'pensioenmalus'. Deze bedraagt 5% per jaar opname vroeger dan de wettelijke pensioenleeftijd. Deze pensioenmalus komt bovenop het verlies van aanvullende pensioenrechten voor een extra gewerkt jaar en het verlies van de pensioenbonus.

Jean is 63 en heeft 42 loopbaanjaren. Hij voldoet dus aan de voorwaarden voor vervroegd pensioen in 2025. Door een langdurige ziekte tijdens zijn loopbaan kan hij niet bewijzen 35 jaar effectief gewerkt te hebben. Gaat hij vervroegd met pensioen, dan zal de tandem De Wever-Bouchez zijn wettelijk pensioen met 15% verlagen, rekening houdend met het feit dat de wettelijke pensioenleeftijd in 2025 op 66 jaar komt.

Voor een gemiddeld pensioen betekent deze ingreep een verlies van zo'n 250 euro (bruto) per maand.

3 Geleidelijk afschaffen van regelingen zware beroepen (waaronder SWT)

De Wever en Bouchez hebben het gemunt op de zware beroepen. De specifieke pensioenleeftijden voor vastbenoemde ambtenaren zoals militairen, treinbestuurders en -begeleiders, worden afgeschaft. Ook andere statutairen, zoals leerkrachten, zullen langer moeten werken.

In de privésector zou het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT) verdwijnen vanaf 1 oktober 2024. Terwijl dit het enige systeem is in de privésector dat rekening houdt met zware beroepen. Het is cruciaal voor werknemers in de bouw en voor wie nacht- en ploegenarbeid verricht.

SWT op de schop: de impact op Audi-werknemers

Bij Audi Brussels dreigen zo'n 3.000 werknemers hun job te verliezen. Onder hen 169 werknemers van 60 jaar en ouder. Zij komen, indien ze voldoen aan verschillende voorwaarden, in het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage terecht, maar De Wever en Bouchez willen hen dit ontnemen. Blijft over: volledige werkloosheid zonder toeslag, met een verplichte zoektocht naar werk, strengere controles en mogelijke sancties, ofwel vervroegd pensioen met alle nadelen van dien.

4 Jaar van afstuderen telt niet meer mee voor vervroegd pensioen

Iedereen met voldoende loopbaanjaren kan vervroegd met pensioen. Op je 60ste kan dat na 44 jaar loopbaan, op 61 en 62 na 43 jaar loopbaan en vanaf 63 is 42 jaar voldoende. Een loopbaanjaar telt nu mee vanaf vier maanden werk (of gelijkstelling). De nota-De Wever-Bouchez stelt voor om dit te verlengen tot zes maanden. Hierdoor zullen vier op tien werknemers langer moeten werken. De reden? Velen startten hun carrière rond 1 september, net na het afstuderen. Dat jaar

waarin ze hun studies beëindigden, zou niet langer meetellen bij de loopbaanberekening.

Olivier studeerde af in 1983 en begon te werken op 1 september van dat jaar. In mei 2025 wordt hij 62 en heeft hij 43 jaar carrière achter de rug. Door de hervorming-De Wever-Bouchez verschuift zijn vroegst mogelijke pensioendatum met 14 maanden, van 1 mei 2025 naar 1 juli 2026.

5 Grote besparingen op ambtenarenpensioenen

De Wever en Bouchez willen de ambtenarenpensioenen niet langer aanpassen aan de barema's van de actieve ambtenaren, de gemiddelde en hogere ambtenarenpensioenen (vanaf ongeveer €2.250 netto) niet langer volledig indexeren en het wettelijk pensioen niet langer berekenen op het loon van de laatste tien jaar maar het loon gedurende de hele loopbaan. Ook de specifieke belastingvermindering voor "hogere" pensioenen zou verdwijnen.

Monique is gepensioneerd lerares. Haar wettelijk pensioen is goed voor ongeveer 2400 euro per maand. Door het pensioenbedrag niet langer volledig te indexeren

én niet langer aan te passen aan de loonevolutie van de actieve ambtenaren, zou haar pensioen minder evolueren in de tijd. Na 20 jaar pensioen spreken we voor Monique van een verlies met bijna 500 euro bruto.

Vrouwen het hardst getroffen

De voorwaarde van 35 jaar effectieve tewerkstelling en de pensioenmalus zullen een grotere impact hebben op vrouwen en de bestaande ongelijkheden verdiepen. Vrouwen hebben immers gemiddeld meer onderbrekingen in hun loopbaan, meer gelijkgestelde periodes en werken vaker deeltijds.

- De voorwaarde van 35 jaar effectieve tewerkstelling zou twee op drie potentiële begunstigen uitsluiten van toegang tot het minimumpensioen. Onder hen is bijna 7 op 10 vrouw.
- Op je 60ste met pensioen gaan kan het bedrag van je wettelijk pensioen met 35% verminderen. Om die sanctie te vermijden, zullen veel werknemers die niet aan de voorwaarde van 35 jaar effectieve tewerkstelling voldoen, langer moeten werken. Ongeveer 3 op 4 onder hen is vrouw.

Fiscaliteit

“Een beetje geven, veel afpakken”

Het project van Bart De Wever en Georges-Louis Bouchez belooft “meer nettoloon” voor mensen die werken. De hervorming zou de staat een pak geld kosten, jouw boodschappen duurder maken en een aantal belastingvoordelen schrappen. Wat met de ene hand wordt gegeven, wordt met de andere hand weer afgepakt. De rijken worden uit de wind gezet.

Belastingvrije som: met één hand geven

Een van de fiscale maatregelen op tafel is een verhoging van de belastingvrije som. Dit zou het netto-inkomen verhogen met maximaal €110/maand voor elke werknemer die minstens €1.750/maand verdient (een lager loon betekent een lager voordeel).

Merk op dat hetzelfde bedrag van €110 ook zou worden toegekend aan een werknemer met een maandloon van bijvoorbeeld €10.000. Dit verklaart waarom de totale kostprijs van deze maatregel buitensporig hoog zou zijn voor de overheidsfinanciën: rond de €10 miljard.

Het ABVV is in principe niet tegen een verhoging van de belastingvrije som, zolang ze maar exclusief gericht is op de lage en middenlonen, zoals het geval was tussen 2009 en 2020. Dit werd uiteraard hervormd door de regering-Michel-De Wever.

Op dezelfde manier een andere maatregel op tafel, het verbreden van de 25%-schijf, bijvoorbeeld tot +/- €28.000/jaar, het nettoloon van werknemers (vanaf €2.075 maandloon) met ongeveer €100/maand verhogen. Ook hier zou hetzelfde bedrag worden toegekend aan grootverdieners. De begrotingskosten van een dergelijke maatregel zouden enorm zijn.

Wie gaat dat allemaal betalen?

Gepensioneerden en mensen met een uitkering gerold

Gepensioneerden en wie een uitkering krijgt zouden de eerste slachtoffers zijn van deze fiscale veranderingen. Hoe?

- De verhoging van de belastingvrije som maakt voor hen geen verschil, terwijl een duurdere winkelkar voor iedereen telt.

”

Tijdens de hele campagne zeiden ze dat ze werknemers wilden belonen. Vandaag zien we directe aanvallen op de lonen van werknemers, vooral diegenen die in moeilijke omstandigheden, 's nachts en in het weekend werken. Daar bovenop komt een belastinghervorming die een regelrechte aderslating betekent voor de overheidsfinanciën, een stijging van de prijzen van levensmiddelen en de schrapping van de huwelijksquotiënt. En gepensioneerden zijn de echte verliezers van dit alles.

Miranda Ulens

- Voor mensen met een jaarlijks pensioen van meer dan €19.000 (en die dus belasting betalen) is Arizona van plan om de belastingvermindering die ze momenteel genieten te verminderen. Het doel? 450 miljoen euro per jaar besparen op de begroting op de rug van gepensioneerden.

Met de andere hand afpakken

De **btw** op essentiële producten zou omhoog gaan van 6% naar 9%, inclusief voor alle voedingsmiddelen (met uitzondering van groenten en fruit), energie, farmaceutische en alledaagse consumptiegoederen. Op basis van de huidige korf die is vastgesteld in het Huishoudbudgetonderzoek, betekent dit alleen al voor deze essentiële producten een extra uitgave van €116 per persoon per jaar. Dat is €10 per maand per persoon, wat voor sommigen misschien onbeduidend lijkt. Maar dat is niet zo voor een gezin van vier personen die, ongeacht hun inkomen, hun supermarktrekening met ongeveer €40 per maand zouden zien stijgen.

Afschaffing huwelijksquotiënt

Wat is dat ook alweer, dat **huwelijksquotiënt** voor gehuwden en wettelijk samenwonenden? Om de belastingdruk voor bepaalde

koppels te verlichten, werd een speciale regeling ingevoerd voor wanneer de ene partner minder inkomen heeft dan de andere, of helemaal geen inkomen. Denk aan mensen waarbij de ene partner (vaak de vrouw) deeltijds werkt en de andere voltijds. In dit geval valt de totale door het koppel te betalen belasting lager uit dan wanneer het koppel als twee alleenstaanden wordt beschouwd. Dit voordeel wordt automatisch toegekend door de belastingdienst, dus je hoeft er niet om te vragen. En dit is geen kleinigheid: het gaat om 500.000 Belgische gezinnen. Het is de moeite waard om op te merken dat dit voordeel van toepassing kan zijn op werknemers, maar ook op koppels waarvan één van de partners zelfstandig is en een economisch moeilijk jaar achter de rug heeft.

Wat gebeurt er als het wordt afgeschaft? Het financiële verlies bedraagt 125 euro per maand voor een koppel waarvan de ene deeltijds werkt en de andere voltijds, en kan oplopen tot 600 euro per maand voor een gepensioneerd koppel.

België is welvarend: het is tijd om het geld te halen waar het zit. Tot nu toe hebben we geen belasting op grote vermogens omdat conservatieve politici dwarsliggen. Om eerlijk belastingen te heffen, moeten we weten wie wat heeft. Alle puzzelstukken liggen klaar voor de invoering van een vermogenskadaster. Enkel de politieke moed ontbreekt voorlopig nog.

Hoe zit het met meerwaardebelasting?

Het niet belasten van winst op de verkoop van aandelen komt voornamelijk ten goede aan de rijkste 10%, die 80% van alle aandelen bezit. De meerwaardebelasting die De Wever voorstelt, is zeer bescheiden (maar voor Bouchez al te veel). Gezien het lage tarief van 10% en de vele vrijstellingen – waaronder het doorverkopen van aandelen in het eigen bedrijf – zou het systeem slechts beperkte inkomsten opleveren. Aan de andere kant zou een systeem zonder achterpoortjes of aftrekposten en met een hoger tarief enkele miljarden euro opleveren, die gebruikt zouden kunnen worden om een aanzienlijke verlaging van de belasting op inkomen uit arbeid te financieren.

Tot slot zou een dergelijke belastingverschuiving een einde maken aan een Belgische uitzondering, aangezien ons land als één van de weinige in de Europese Unie geen vermogenswinsten belast, hoewel het de hoogste belastingdruk op inkomsten uit arbeid heeft.

Bedrijfsleider, mag het een beetje meer zijn?

Terwijl de Hoge Raad van Financiën en de Nationale Bank duidelijk hebben aangetoond dat het niveau van belastingen en sociale bijdragen van bedrijfsleiders en zelfstandigen veel lager is dan dat van werknemers, wil het plan-De Wever-Bouchez hun bijdrage aan de financiering van onze maatschappij verder verlagen. Er is een aftrek ingevoerd voor ondernemers, voor zelfstandigen in hoofd- of bijberoep. Zij zouden 20% van hun winst of beroepsinkomsten kunnen aftrekken van hun belastingen, tot een maximum van €20.000.

Een Vlaanderen dat voor iedereen werkt

Besparingen alom in de federale supernota en Vlaamse landingsnota van N-VA. Besparingen op de VDAB, De Lijn, op werklozen en mensen met een leefloon ... Dat moet anders, zegt Caroline Copers van het Vlaams ABVV. "In Vlaanderen moet het goed leven en werken zijn voor iedereen. Er moet geïnvesteerd worden in mobiliteit, onderwijs, kinderopvang, de strijd tegen armoede."

Het Vlaams ABVV organiseerde begin september voor de eerste keer een ABVV Rentrée om de juiste accenten te zetten bij de start van het politieke jaar. Algemeen secretaris Caroline Copers legt uit.

Waarom een rentrée van ABVV?

Caroline: "Omdat we merken dat het nodig is. We kunnen als vakbond al jaren onze bedenkingen bij politieke ontwikkelingen geven via het sociaal overleg en in antwoord op adviesvragen van de Vlaamse ministers, maar we merken dat de politiek onze bekommernissen niet altijd meeneemt in het beleid. Dan is het aan ons om ons beter te laten horen en de start van het politieke jaar, zeker in een verkiezingsjaar als 2024, is daar ideaal voor."

Over welke bekommernissen gaat het dan?

"Ik heb in mijn speech om te beginnen gehamerd op een aantal basisprincipes. Goed sociaal overleg, goed vakbondswerk, waarin zowel bedrijven als werknemers en werkzoekenden een plaats hebben, kan niet zonder een goed werkende democratie. Het is van belang dat we ieders stem horen, mensen niet vergeten of uitsluiten. Ik doe daarom een oproep aan iedereen om zeker te gaan stemmen op 13 oktober."

"Daarnaast roep ik de politiek zelf op om na de lokale verkiezingen geen coalitie aan te gaan met het Vlaams Belang en het cordon sanitaire dus te respecteren. We merken helaas in het buitenland wat de gevolgen van coalities met extreem rechts zijn. Het duurt vaak niet lang of de rechten van minderheden maar ook van de vakbonden worden daar afgebouwd. Dat mogen we niet toelaten."

Je richt je ook op het beleid zelf?

"Natuurlijk. Voor ons is en blijft het belangrijk dat het in Vlaanderen goed leven en werken is voor iedereen. We willen

”

Ga stemmen
op 13 oktober

een Vlaanderen dat voor iedereen werkt, niet andersom. Dat kan alleen als we dat mogelijk maken op alle bestuurlijke niveaus. Vlaams, federaal, Europees, lokaal."

"Er zijn wel wat verbeterpunten. Zo stellen we ons vragen bij de Europese begrotingsregels, die stellen dat er 30 miljard bespaard moet worden in ons land. 30 miljard, dat is meer dan wat we aan onderwijs besteden, of drie keer het budget voor onze ziekenhuizen. Het risico is groot dat zo'n besparing gepaard gaat met sociale afbraak. Wij pleiten daarom - opnieuw - om de sterkste schouders de zwaarste lasten te laten dragen en via een vermogenskadaster naar een vermogensbelasting te gaan."

"Pas op, die oproep is niet zonder reden. Als wat er in de nota van N-VA staat waarheid wordt, gaan we nog heel vaak op straat moeten komen. Besparingen op de VDAB, De Lijn, op werklozen en mensen met een leefloon, besparingen alom. En de investeringen lijken niet noodzakelijk naar de juiste dingen te gaan. Terwijl we het wel weten: steek geld in mobiliteit, in onderwijs, kinderopvang, de strijd tegen armoede."

Heb je ook inhoudelijke voorstellen voor de lokale besturen?

"Ja, we hebben een boekje gemaakt met daarin dertien syndicale voorstellen voor lokale besturen. Eenvoudige zaken die besturen makkelijk lokaal kunnen realiseren. Zorg voor een werkwinkel met open deur in je gemeente. Doe niet mee aan de gemeenschapsdienst. Creëer zelf werk voor mensen die langdurig werkloos zijn en laat dat de gemeente goed doen. Werk samen met andere gemeenten. Kijk naar de mobiliteit van de bedrijven in je regio. Schaf de onderhoudsplicht af. Moeilijk is dat allemaal niet."

Werkloosheid

Uitsluiting moet ons allen zorgen baren

De Wever en Bouchez leggen een beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd op tafel, één van de “hoofdprijzen” die rechts graag zou binnenhalen. Conclusie? Werkzoekenden help je geen stap vooruit. Integendeel, je duwt mensen nog meer in sociale onzekerheid. Bovendien zou het een enorme kost voor de gemeenten inhouden die de uitgesloten werkzoekenden moeten opvangen en begeleiden.

Het is tegenwoordig bon ton om op werkzoekenden in te hakken. Team-De Wever-Bouchez doet er graag aan mee, met als klassieke recepten: uitkeringen beperken tot maximaal twee jaar en een sterkere degressiviteit (een daling in de tijd).

En toch is de toegang van de werkloosheidsverzekering al 20 jaar aan het afnemen. Werkzoekenden worden gecontroleerd en geactiveerd, en sommige uitkeringen zijn al degressief. Slechts de helft van de werkzoekenden ontvangt vandaag een RVA-uitkering. Anderen werden uitgesloten of niet aanvaard.

Uitkeringen beperken in de tijd en hopen op een miraculeuze terugkeer naar werk is nonsens. De wetenschappelijke literatuur bevestigt dit. Volgens de RVA zijn vrijstellingen voor het volgen van opleiding en studies veel nuttiger voor een echte terugkeer naar werk.

Bovendien hebben werkzoekenden vaak gedurende vele jaren bijdragen betaald, om te kunnen terugvallen op dit systeem van solidariteit. Een beperking in de tijd gaat in tegen de principes van onze sociale zekerheid die een sociale verzekering is: bescherming tegen risico's zolang het risico zich voordoet.

Mensen uitsluiten om ze weer aan het werk te krijgen is ook economisch onzinnig. Er zijn onvoldoende vacatures. Statbel registreerde 184.431 vacatures in juni 2024, terwijl ons land in 2023 ongeveer 520.000 werkzoekenden telde. En welke jobs worden er aangeboden? Veel van de vacatures op de websites van VDAB, Actiris en FOREM zijn voor tijdelijke jobs, uitzendarbeid, enzovoort.

Al die argumenten beletten Bart De Wever niet om de beperking van de werkloosheidsuitkeringen tot twee jaar op te nemen in zijn fameuze nota.

Dit leidt tot een verarming van een bevolking die haar geld uitgeeft in de echte economie, in de lokale handel

Wie betaalt de rekening?

Volgens de begrotingstabel van Bart De Wever zou deze maatregel ongeveer 1,7 miljard euro besparing opleveren, min de 200 miljoen euro die zou worden doorgestort om de gevolgen voor de OCMW's verteerbaar te maken. Totale besparing? Ongeveer 1,5 miljard euro.

Wat ze er niet bij vertellen is dat als de uitgesloten alleenstaanden en gezinshoofden worden overgeheveld naar de OCMW's, de kosten voor het leefloon alleen meer dan 850 miljoen euro zouden bedragen, waarvan zo'n 250 miljoen ten laste van de gemeenten. Dan hebben we het nog niet eens over de stijging van de personeelskosten voor de gemeenten en de OCMW's. Honderden sociaal assistenten zullen moeten worden aangeworven om het bijkomende werk te behandelen. Kostprijs? Naar schatting 70 miljoen euro aan personeelskosten. Is dit nog steeds een besparing? Momenteel worden werkzoekenden begeleid door VDAB, Actiris of FOREM. Gaan de lokale overheden die begeleiding overnemen?

Dit betekent een sterk verhoogde financiële druk op de toch al overbelaste lokale overheden. BDW en Bouchez malen er niet om ...

Wie wordt getroffen?

Werknemers die 10, 20, 30 jaar hebben gewerkt ... die sociale bijdragen hebben betaald en die helaas al twee jaar geen vaste baan meer hebben kunnen vinden. Wat als een werknemer bij Audi op 57-jarige leeftijd na 30 jaar dienst in de werkloosheid terechtkomt? Na twee jaar gaat hij/zij te horen krijgen geen recht meer te hebben op een werkloosheidsuitkering en zich maar bij het OCMW moet melden voor een leefloon?

Veel van de “langdurige” werkzoekenden werken wel meerdere maanden per jaar, met korte contracten. Helaas niet lang genoeg om in de statistieken te worden opgenomen als werkenden.

Controles bestaan al

Werklozen worden al onderworpen aan uitgebreide controles en kunnen zelfs bestraft of uitgesloten worden. In 2023 waren er 31.484 sancties en uitsluitingen (van alle types), tegenover 29.276 in 2022 en 21.757 in 2021: er is dus een toename van sancties en uitsluitingen, terwijl het aantal mensen met een werkloosheidsuitkering gestaag daalt. Ten slotte zijn werkzoekenden al verplicht om beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt, in te gaan op werkaanbiedingen en actief op zoek te gaan naar werk. Deze inspanningen worden regelmatig gecontroleerd.

Kortom, dit is een populistische, ineffectieve en stigmatiserende maatregel, die niets oplost maar alleen onzekerheid en instabiliteit creëert.

Nota De Wever-Bouchez: “sociale afbraak en ondermijning gemeentefinanciën”

De Brusselse OCMW's zijn overbelast want steeds meer mensen kloppen er aan. Dat De Wever en Bouchez de werkloosheidsuitkeringen willen beperken in de tijd kan de druppel zijn die de emmer doet overlopen. Florence Lepoivre, algemeen secretaris van ABVV-Brussel, is uitermate bezorgd over de dramatische gevolgen voor de Brusselse werknemers, de overheidsfinanciën en de OCMW's.

Wat is de impact?

Florence: “In Brussel zou deze ingreep bijna 30.000 mensen treffen, ofwel de helft van de Brusselse werkzoekenden. Het gaat vooral om jongeren tussen 18 en 25 jaar. Deze leeftijdsgroep is goed voor een derde van het aantal mensen met een leefloon en wordt nu al het zwaarst getroffen door armoede. Deze hervorming dreigt de jongeren nog verder te verarmen en hun toekomst in gevaar te brengen.”

“Sommige gemeenten, zoals Ganshoren, Sint-Agatha-Berchem en Sint-Pieters-Woluwe, zouden het aantal aanvragen voor een leefloon met 40 tot meer dan 100% zien toenemen. Volgens een studie van Brulocalis zou de financiële impact kolossaal zijn: als 100% van de 27.709 langdurig werkzoekenden het leefloon aanvraagt, bedragen de totale jaarlijkse kosten voor de gemeenten 121,2 miljoen euro. Zelfs in een realistischer scenario, waarbij 60% van de langdurig werklozen een leefloon aanvraagt, zouden de kosten voor de gemeenten nog steeds 72,7 miljoen euro per jaar bedragen.”

“Deze ingreep is geen besparing. Het is het doorschuiven van facturen van de federale overheid naar de gemeenten, de OCMW's en uiteindelijk het Brussels Gewest. Het is ook een verkapte regionalisering van een groot deel van onze sociale zekerheid, waardoor de toch al kwetsbare gemeentelijke financiën nog meer onder druk komen te staan.”

Kunnen de OCMW's deze extra werklast opnemen?

“Naast de kosten van de uitkeringen moeten de OCMW's ook de kosten van het personeel, de begeleiding en de infrastructuur dekken om de toename van het aantal aanvragen op te vangen. De federatie van de OCMW's schat wanneer 60% van de langdurig werklozen een leefloon aanvraagt, dit resulteert in een jaarlijkse kost van 93 miljoen euro wanneer je de kosten meetelt voor het aanwerven van sociaal werkers en administratief personeel, nodig om al die nieuwe dossiers te behandelen.”

“Kijk, het publiek dat een beroep doet op de OCMW's is veranderd: er zijn niet enkel meer aanvragers, maar ze komen ook met complexere en meer diverse problemen. Dit verhoogt niet alleen de werklast, maar zet ook het welzijn van de maatschappelijk werkers onder druk: zij worden steeds vaker geconfronteerd met situaties die moeilijk te begeleiden zijn. De zwaardere dossiers verhogen de druk op de nu al overwerkte teams.”

“Om de zaken nog ingewikkelder te maken, willen De Wever en Bouchez de OCMW-subsidies koppelen aan de behaalde resultaten op vlak van ‘professionele re-integratie’. Dit is niet alleen contraproductief, maar legt ook nog extra druk bij het personeel. 60% van de langdurig werklozen is al meer dan vijf jaar werkloos. Subsidies afhankelijk maken van resultaten is onrealistisch én oneerlijk.”

Bestaat het risico dat de onzekerheid verder toeneemt?

“Zeker en vast. Dit is al een zorgwekkende realiteit in Brussel: veel mensen zien af van het aanvragen van de hulp waar ze recht op hebben, vaak vanwege de administratieve complexiteit of stigmatisering. Deze nieuwe ingreep doet dit fenomeen waarschijnlijk nog toenemen, waardoor de onzekerheid nog groter wordt in een gewest waar de armoede al schrijnend is. Zo blijven nog meer gezinnen verstoken van de essentiële hulp waar ze recht op hebben, waardoor de ongelijkheid in Brussel verder toeneemt.”

Je vertelde al dat dit de arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers aantast. Hoe komt dat?

“Werkzoekenden worden aangemoedigd om elke job te accepteren, onder welke voorwaarden dan ook. Dit heeft voor hen gevolgen, maar ook voor alle werknemers. Door de lonen en arbeidsvoorwaarden onderuit te halen, wordt het hele systeem ondermijnd. Op de lange termijn zullen alle werknemers eronder lijden. Dit soort maatregelen bedreigt de arbeidsmarkt in zijn geheel.”

Welke lessen kunnen we trekken aan de vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen?

“CD&V en N-VA beloven ons gouden bergen, maar wat doen ze als ze eenmaal aan de macht zijn? Ze breken ons socialezekerheidsstelsel af, maken gezinnen armer en duwen de gemeentefinanciën in de vernieling. Uiteindelijk is de lokale overheid niet langer in staat om essentiële diensten aan de bevolking te bieden. We moeten ons hiervan bewust zijn in het stembokje, en geen geloof hechten aan de loze beloften van deze partijen.”

Kort of langdurig ziek? De Wever en Bouchez vinden je een profiteur

Maak jacht op ziekmakend werk, niet op de zieken!

Ondanks oproepen van vakbonden én werkgeversorganisaties voor een positieve, vrijwillige en individuele aanpak van zieke werknemers, wantrouwen De Wever en Bouchez de zieken, de artsen en de mutualiteiten. In de supernota draait alles om sancties, verplichtingen, lagere uitkeringen tot zelfs minder pensioen. Over de verantwoordelijkheid van werkgevers wordt niet gerept, integendeel, werknemers moeten nog meer, onregelmatiger en langer werken (zie elders in dit magazine).

Wij zetten de puntjes op de i:

- Een uitgebreid preventie- en welzijnsbeleid, degelijke arbeidsomstandigheden en werkbaar werk zijn dé instrumenten bij uitstek om uitval en langdurige ziekte te voorkomen;
- Spier- en skeletaandoeningen, burn-out en stressgerelateerde gezondheidsproblemen zijn de belangrijkste oorzaken bij de bijna 500.000 langdurige zieken in ons land. Onvoldoende aangepast werk, verhoogde werkdruk en toegenomen fysieke en psychische belasting spelen een belangrijke rol. Die oorzaken pak je niet aan door zieken te controleren en sanctioneren;
- Alle wetenschappelijke studies tonen aan dat sancties op lange termijn geen of zelfs een negatief effect hebben op de terugkeer naar werk;
- Negen op tien (93%) bedrijven heeft nu geen beleid om langdurig zieken te voorkomen of opnieuw aan de slag te helpen. Zo'n beleid is nochtans wettelijk verplicht.
- Langdurige zieken willen niets liever dan fit en gezond zijn, opnieuw aan het werk gaan met gepaste ondersteuning en zo een deftig inkomen, sociaal contact, toekomstperspectief ... hebben.

Je hervat het werk, maar hervalt? Sanctie

Vandaag heb je als bediende de eerste 30 dagen van je ziekte recht op gewaarborgd loon. Ga je opnieuw aan het werk, maar hervalt je in dezelfde ziekte binnen twee weken volgend op je terugkeer naar werk, dan heb je geen recht op gewaarborgd loon. Hervalt je na meer dan twee weken, dan is er weer recht op gewaarborgd loon gedurende een maand.

De Wever en co brengen die twee weken naar twaalf weken. Als het van hen afhangt, heb je pas na twaalf weken werkhervatting opnieuw recht op gewaarborgd loon. Een beschamende ingreep. Wie terug begint te werken, maar hervalt, wordt gestraft. Dit getuigt van een ontstellend wantrouwen in werknemers.

Frida is een maand afwezig omwille van een bronchitis. Ze hervat het werk volledig. Twee maanden later hervalt ze in dezelfde ziekte. Frida heeft geen recht meer op gewaarborgd loon. De voorstellen van N-VA en MR betekenen dat Frida maar recht heeft op gewaarborgd loon indien er minstens twaalf weken (in plaats van twee nu) liggen tussen de periodes van arbeidsongeschiktheid.

Vakbonden een doorn in het oog van politiek rechts

De nota-De Wever-Bouchez is een frontale aanval op de vakbonden, op het sociaal overleg, en probeert de vakbonden te verzwakken door de vakbondsrechten drastisch in te perken.

De nota maakt gewag van rechtspersoonlijkheid voor vakbonden en de verplichting dat hun rekeningen openbaar worden gemaakt. De rekeningen van vakbonden worden al gecontroleerd en gepubliceerd. Allemaal? Ja, behalve die van de stakingskas.

Het doel van het opleggen van rechtspersoonlijkheid aan vakbonden is het ondermijnen van de collectieve actie en onderhandelingsmacht. Een ander doel is om vakbonden te doen opdraaien voor economische of andere schade als gevolg van een staking. Collectieve actie dient om economische druk uit te oefenen op werkgevers om collectieve onderhandelingen aan te moedigen. Het opleggen van rechtspersoonlijkheid aan vakbonden zou rechtstreeks indruisen tegen de vrijheid van vereniging en het recht om collectieve actie te voeren, zoals gewaarborgd door de IAO-verdrag 87 en 98 en het Europees Handvest van Sociale Rechten.

De nota probeert ook de bescherming van delegees te verzwakken. Het inkorten van de beschermingstermijn voor delegees zou leiden tot meer oneigenlijk ontslag van kandidaat-delegees. Het zou een verstoring effect hebben op de sociale verkiezingen door het ontmoedigen van kandidaatstellingen en een negatieve impact op de werking van de overlegorganen. De huidige bescherming voor delegees is al onvoldoende afschrikkend. Dergelijke hervormingen zouden niet in overeenstemming zijn met IAO-conventie 135 en -aanbeveling 143 over werknemersvertegenwoordigers.

Dit maakt deel uit van een bredere aanval op de democratie en het maatschappelijk middenveld. Democratie stopt immers niet aan de bedrijfspoort of beperkt zich niet tot om de vijf jaar gaan stemmen. De vakbonden vertolken de stem van werknemers op de werkvloer.

Tien jaar terug in de tijd: daar is de carensdag opnieuw

De Wever en co gunnen je geen gewaarborgd loon meer voor de allereerste dag dat je ziek bent. Ze gaan ervan uit dat de afschaffing van het ziektebriefje voor de eerste dag ziekte leidt tot misbruik, terwijl dit niet het geval is. Ze voeren de carensdag opnieuw in terwijl die al in 2014 werd afgeschaft. Tot dan kregen arbeiders geen gewaarborgd loon voor de eerste ziektedag, maar bedienden wel. Het Grondwettelijk Hof veroordeelde die discriminatie al in 2011.

Ziektebriefje nodig? Jij wel, je collega niet!

Historicus Bart De Wever grijpt nu nostalgisch terug naar het verleden, voert de carensdag opnieuw in én laat werkgevers zelf bepalen wie een ziektebriefje moet bezorgen voor de eerste dag afwezigheid. Verdeel en heers. Stellen dat werkgevers mogen kiezen of (een deel van de) werknemers een ziekteattest moeten voorleggen vanaf de eerste dag afwezigheid is de vrije hand geven om sommige werknemers te viseren. Dit is vragen om een ongezonde, ziekmakende werksfeer.

De Wever en Bouchez nemen welvaartsvastheid sociale uitkeringen onder vuur en vergroten inkomensval

Waarover gaat het?

De zogenaamde 'welvaartsenveloppe' is een wettelijk mechanisme om pensioenen en sociale uitkeringen welvaartsvast te houden. Om de twee jaar onderhandelen werkgevers- en werknemersorganisaties over de verdeling van die enveloppe zodat de pensioenen en uitkeringen bij werkloosheid, ziekte en invaliditeit, arbeidsongevallen en beroepsziekten er een beetje op vooruit gaan, bovenop de automatische indexeringen. Traditioneel vindt er een verhoging plaats van minimumuitkeringen, berekeningsplafonds en de langst lopende pensioenen, doorgaans op 1 juli van de even jaren. Door de welvaartsenveloppe houden de vervangingsinkomens min of meer gelijke tred met de lonen en dus met de toenemende welvaart in ons land.

De langetermijnpact van die tweejaarlijkse welvaartsverhogingen mag niet onderschat worden. Zonder de welvaartsverhogingen sinds 2008 zou de minimumarbeidsongeschiktheidsuitkering maar liefst 221 euro (bruto) lager liggen en de lopende uitkeringen bij langdurige arbeidsongeschiktheid (>15 jaar) 9% lager.

Wat willen De Wever en Bouchez?

De nota stelt voor om de welvaartskoppeling van de uitkeringen op 'actieve leeftijd' de volgende jaren volledig te schrappen (tot 2029).

Wat betekent dit?

Word je ziek of arbeidsongeschikt, krijg je een arbeidsongeval, word je ontslagen of op tijdelijke werkloosheid gezet: je uitkering wordt (bovenop indexering) niet meer aangepast aan de welvaart en zal achterop hinken op je vroeger loon. Kortom, de inkomensval bij tegenslag in het leven wordt groter.

Voor het ABVV is dit onaanvaardbaar. Zeker al je weet dat het gros van de minimumuitkeringen nu al onder de Europese armoedegrens ligt. Wie (tijdelijk) werkloos wordt, verliest al vlug de helft van z'n bruto-inkomen. Ook heel wat maximumuitkeringen liggen erg laag. Maar blijkbaar nog niet laag genoeg voor de politieke rechterzijde.

Schreeuw van verzet tegenover politieke stilte

Duizenden mensen trokken op 16 september door de straten van Brussel. Om respect te eisen. Om de werknemers van Audi te steunen, de onderaannemers en anderen van wie de job bedreigd is. Voor kwalitatieve jobs hier en elders in Europa. Een betoging die weerklonk als een schreeuw van verzet tegenover de kille politieke stilte.

In minder dan drie weken mobiliseerden de vakbonden meer dan 10.000 mensen. Samen trokken ze van het Noordstation naar het Luxemburgplein naast de Europese instellingen. Natuurlijk tekenden de werknemers van Audi en de toeleveringsbedrijven present. Maar ze waren niet alleen. Tal van werknemers uit andere bedrijven, al dan niet uit de industrie, stapten mee op.

Miranda Ulens, algemeen secretaris van het ABVV, licht toe. "Het huidige beleid, zowel in België als op Europees niveau, is vooral gericht op de behoeften van bedrijven en hun aandeelhouders, terwijl de belangen van werknemers vaak ondergesneeuwd raken. Het is hoog tijd voor een grondige herziening. Aan de volgende regeringen: zet in op een industriebeleid dat werknemers centraal stelt, met aandacht voor duurzame transitie, innovatie, sociale rechtvaardigheid en economische veerkracht."

Miranda benadrukt dat de overheid economische plannen moet ontwikkelen en investeren in publieke diensten en infrastructuur, wetenschapsbeleid, onderzoek en ontwikkeling ... maar ook veel strenger moet zijn: "Er moeten strikte regels komen voor bedrijven die staatssteun ontvangen. Het is essentieel dat deze steun bijdraagt aan ecologische en sociale vooruitgang, en niet louter de winsten van aandeelhouders vergroot."

ABVV-voorzitter Thierry Bodson: "Sommige werkgeversorganisaties zeggen tegen ons: 'Deze betoging is een verkeerd signaal voor buitenlandse investeerders'. Wie houden ze voor de gek? De werkgevers zeggen dat we de loonkosten moeten verlagen. Vergeet niet dat deze 'loonkosten' in de industrie nauwelijks 10 of 11% van de totale productiekost uitmaken. Dus de boodschap is: werk met ons samen om oplossingen te vinden voor de andere 90% van de productiekosten, dat zal meer nut hebben. Uiteraard zonder te raken aan openbare diensten, sociale zekerheid of de rechten en zekerheid van werknemers."

16 september was een sterk signaal, maar ongetwijfeld niet het laatste.

➔ Lees het verlag en de interviews met de betogers op www.denieuwewerker.be